

Mattilsynet
Felles postmottak
Postboks 383
2381 Brumunddal

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Org. nr. 966251808

Postadresse:
Pb. 6781 St. Olavs
plass
0130 Oslo

Besøksadresse:
Keysers gt. 5
0165 Oslo

22 99 46 00
dnn@vetnett.no
www.vetnett.no

Jnr.
32/19/Ark.nr.0.114/EB
/Oslo 16.02.2019

2017/226974– Høring - forslag til endring av nasjonale regler for omsetning av rå melk og rå fløte til konsum

I november 2018 ble det sendt ut en høring om nytt regelverk for omsetning av rå melk og rå fløte til konsum. I forslaget åpnes for en viss liberalisering av regelverket, ved at produsenter under bestemte vilkår kan omsette inntil 5000 liter rå melk hvert år.

Den norske veterinærforening (Veterinærforeningen) har følgende kommentarer til forslaget:

Høringsteksten er faglig grundig og gir også en god oppdatering av de helsemessige problemer som er koblet til omsetning av rå melk / fløte til konsum. Som bakgrunn for endringene henviser Mattilsynet til at Helse- og omsorgsdepartementet ønsker en tilpasning av regelverket til de andre nordiske landene.

Det har i mange år vært en debatt om dette, der forskjellige miljø har hatt vidt forskjellige syn. De offentlige vurderinger som har vært gjort, blant annet i regi av Vitenskapskomiteen for mattrygghet og miljø har vært negative til en utvikling der upasteurisert melk gjøres mer tilgjengelig for forbrukere. Disse faglige vurderingene er også henvist til i høringsteksten. En oppdatert versjon av en slags faglig konsensus finnes for øvrig på FHI's hjemmesider:

<https://www.fhi.no/sv/smittsomme-sykdommer/smitte-fra-mat-vann-dyr/flere-artikler/risikoen-ved-a-drikke-ra-melk/>

Samtidig har det vært en rekke påstander om helsemessige fordeler ved konsum av upasteurisert melk. Dette gjelder utvikling av allergi hos barn, spesifikk melkeproteinallergi og laktoseintoleranse.

Forskningen på dette området er mangelfull, og delvis svært sprikende i sine konklusjoner.

Pasteurisering av melk må betegnes som et av de viktigste nasjonale tiltak når det gjelder ivaretagelse av folkehelse. Opprinnelig var pasteuriseringen begrunnet i beskyttelse mot storfetuberkulose og kalvekasting (brucellose), men i ettertid vet en at en samtidig beskyttet forbrukerne mot en rekke andre smittestoff, som *E. coli*,

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Campylobacter og *Salmonella*.

Erfaringer fra andre land viser at det blir en betydelig risiko for melkebårne utbrudd når omsetningen av upasteurisert melk øker, mens de påberopte fordelene med dette i beste fall har vært vanskelig å dokumentere så langt.

Mens høringsteksten i all hovedsak argumenterer mot endringen ved å dokumentere en rekke problematiske sider, er konklusjonen motsatt. Veterinærforeningen regner med at både ønsker fra produsenter og forbrukere ligger til grunn for endringsforslaget. Vi tar videre den lange rekken av risikoreduerende tiltak som foreslås i denne unntaksbestemmelsen (herunder mengdebegrensning, mikrobiologisk overvåking og kun salg i mindre mengder direkte til forbruker) til etterretning.

På faglig grunnlag stiller Veterinærforeningen seg avventende til de foreslåtte endringene i forhold til å beskytte folkehelsen. Hvis endringen gjennomføres, er reservasjonen med en evaluering etter to år av overordnet betydning. Ut over det må en fortløpende kunne justere kravene til hygiene og dokumentasjon av helsestatus i de besetninger som melka kommer fra.

Veterinærforeningen har lenge tatt til orde for at det i alle produksjonsenheter med husdyr burde forskriftsfestes minimum 2 veiledningsbesøk av privatpraktiserende veterinær per år. Dette har vært begrunnet først og fremst med hensynet til dyrehelse og dyrevelferd. Med disse endringene som er foreslått om muligheten for å omsette upasteurisert melk direkte fra husdyrprodusent, vil forskriftsfestede veiledningsbesøk fra veterinær i tillegg være et viktig bidrag til folkehelsen. Vi gjentar derfor våre anbefalinger om å lovregulere slike veiledningsbesøk og minner om at krav om regulære veterinærbesøk er gjennomført i EUs dyrehelselov som skal implementeres i norsk rett.

Matloven er tydelig på at det juridiske ansvaret for trygghet ved produksjon av mat ligger hos produsenten. Internasjonalt pågår det en prosess der det juridiske ansvaret for spredning av sykdommer via salg av matvarer er i fokus. Veterinærforeningen savner en vurdering av dette i høringsnotatets konsekvensvurdering, som en også synliggjør hvilket erstatningsansvar en produsent kan få ved uaktsom eller forsettlig omsetning av et helseskadelig produkt.

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Ellef Blakstad". The signature is written in a cursive, flowing style.

Ellef Blakstad

fagsjef, Den norske veterinærforening